

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 6 februari 2018 met nummer RvVb/A/1718/0522
in de zaak met rolnummer 1516/RvVb/0658/A

Verzoekende partij	de nv HOME STUYVENBERG vertegenwoordigd door advocaat Wannes THYSSEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Kasteellaan 141
Verwerende partij	DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RUIMTE VLAANDEREN, afdeling Oost-Vlaanderen vertegenwoordigd door advocaat Paul AERTS met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Coupure 5
Tussenkomenende partij	de nv AQUAFIN vertegenwoordigd door advocaat Erika RENTMEESTERS met woonplaatskeuze op het kantoor te 9100 Sint-Niklaas, Vijfstraten 57

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 30 mei 2016 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 4 april 2016.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor de afkoppeling Dries-Bovenhoekstraat – Herzele/Hillegem op de percelen gelegen te 9550 Herzele (Hillegem), Bovenhoekstraat/Dries/Poelstraat, met als kadastrale omschrijving 2de afdeling, sectie A, openbaar domein en nummers 121R, 124B, 125A, 16L, 16P, 17E, 17F, 20E, 232A, 232B, 243Z, 244E, 24C, 24D, 31, 32G, 32H, 37, 38, 39B, 39D, 422M, 429A, 46, 47A, 507F, 508B, 514B, 514C, 515E, 515F, 518A, 519A, 51B, 51C, 52, 522, 524, 53, 54/2, 69L, 70A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomenende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient een laatste nota in. De tussenkomenende partij dient een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 12 december 2017.

Advocaat Wannes THYSSEN voert het woord voor de verzoekende partij.

Advocaat Sandro DI NUNZIO loco advocaat Paul AERTS voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Tom HUYGENS loco advocaat Erika RENTMEESTERS voeren het woord voor de tussenkomende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. TUSSENKOMST

De tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 12 september 2016 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomende partij met een beschikking van 12 oktober 2016 toe in de debatten.

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

IV. FEITEN

1.

De tussenkomende partij dient op 6 oktober 2015 een aanvraag in bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar voor een stedenbouwkundige vergunning voor handelingen die in hoofdzaak bestaan uit rioleringswerken en werken aan waterlopen.

De tussenkomende partij schetst in de aanvraag het hoofddoel van het project, met name het hemelwaterafvoer van de afstromende verharde en onverharde oppervlakte, alsook het brondebiet van het natuurgebied, af te voeren naar de nabijgelegen Fontein- en Valleibeek. Momenteel is het hemelwater aangesloten op het gemengd rioleringsstelsel en zorgt het stroomafwaarts op verschillende plaatsen voor wateroverlast bij hevige regenbuien en een permanente verdunning van het afvalwater. In de geplande grachten wordt voldoende buffercapaciteit voorzien zodat de afwaartse waterlopen minder belast worden.

Een deel van de werken situeert zich ten zuidoosten van de woonkern Hillegem ter hoogte van Dries (grachten worden aangesloten op de Valleibeek). Een tweede deel situeert zich ten oosten van de woonkern Hillegem ter hoogte van de Bovenhoekstraat (grachten worden aangesloten op de Fonteinbeek). De werken worden deels uitgevoerd op privaat domein.

De verzoekende partij is eigenaar en uitbater van een woonzorgcentrum. Ze is tevens eigenaar van achterliggende gronden die, volgens het toepasselijk gewestplan, gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Een deel van de werken (gedeelte 'Bovenhoekstraat') situeert zich op die achterliggende gronden.

2.

De bij de aanvraag betrokken percelen zijn, volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan 'Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem', vastgesteld met koninklijk besluit van 30 mei 1978, gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, woongebied met landelijk karakter, natuurgebied, woongebied en parkgebied.

De tussenkomen partij dient bij de aanvraag een nota in, waarin ze onder meer het volgende stelt:

“ ...

3. De overeenstemming en de verenigbaarheid van de aanvraag met de wettelijke en ruimtelijke context.
Binnen de zones voor woongebied zijn de werken in overeenstemming met de ruimtelijke context.
Voor de overige zones (landschappelijk waardevolle agrarische gebieden, natuur- en parkgebieden) zijn de werken niet in overeenstemming met de wettelijke en ruimtelijke context. We verwijzen hierbij naar artikel 4.4.7P van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening:

...

Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester

Hoofdstuk II De handelingen van algemeen belang

Art. 2. Als handelingen van algemeen belang, zoals bedoeld in artikel 4.1.1, 5°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, worden de handelingen beschouwd die betrekking hebben op:

5° de openbare leidingen voor het vervoer van specifieke vloeibare stoffen en gassen, zoals zuurstof waterstof aardgas, olie, nafta, water en afvalwater met inbegrip van de bijbehorende infrastructuur, zoals waterzuiveringsstations, controlepunten, pomp- en overslagstations, dienstgebouwen en andere.

Het onderwerp van deze aanvraag betreft de aanleg van openbare leidingen en open grachten voor het vervoer van afval- en hemelwater met inbegrip van de bijbehorende infrastructuur zoals kopmuren, inspectie-, toegangs- en verbindingsputten en het herstel van de bestaande wegverharding. Het hoofddoel van het project is het hemelwaterafvoer van de afstromende verharde en onverharde oppervlakte, alsook het brondebiet van het natuurgebied, af te voeren naar de nabijgelegen Fontein- en Valleibek. Momenteel is het hemelwater aangesloten op het gemengd rioleringsstelsel en zorgt het stroomafwaarts op verschillende plaatsen voor wateroverlast bij hevige regenbuien en een permanente verdunning van het afvalwater.

Hoofdstuk III De handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben of als dergelijke handelingen beschouwd kunnen worden.

Art. 3. § 1. Als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, als vermeld in artikel 4.4.7, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, worden de handelingen beschouwd die betrekking hebben op:

7° de aanleg wijziging of uitbreiding van ondergrondse voor het openbaar net bedoelde leidingen en voorzieningen voor het verzamelen en afvoeren van hemel-, oppervlakte- en afvalwaters en bijbehorende kleinschalige infrastructuur zoals controlepunten en pomp- en overslagstations.

Het onderwerp van deze aanvraag betreft de aanleg van openbare leidingen en open grachten voor het vervoer van afval- en hemelwater met inbegrip van de bijbehorende infrastructuur zoals kopmuren, inspectie-, toegangs- en verbindingsputten en het herstel van de bestaande wegverharding.

13° weizones en tijdelijke (grond)stockages met het oog op de uitvoering van de handelingen, vermeld in punt I° tot en met 12°.

Het onderwerp van deze aanvraag betreft eveneens de aanleg van een tijdelijk terrein voor grondverbetering:

- Terrein 1 (895m²) langsheen Dries op perceel nr. 429A, naast huis nr. 133

- Terrein 2 (1638m²) langsheen de Bovenhoekstraat op perceel nr. 47A, naast huis nr. 30

Art. 3 §2. Ter aanvulling van paragraaf 1 kunnen de volgende handelingen van algemeen belang beschouwd worden als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, als vermeld in artikel 4.4.7, §2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening:

3° handelingen met betrekking tot bestaande of geplande waterwegen of waterlopen, met inbegrip van de bijbehorende infrastructuur, zoals:

a) de aanleg van bufferbekkens met een oppervlakte kleiner dan 1 ha;

f) de handelingen met betrekking tot berging of buffering voor rioleringsstelsels en regenwaterleidingen

De hemelwaterafvoer van de afstromende verharde en onverharde oppervlakte, alsook het brondebiet van het Natuurgebied, wordt gerealiseerd, voor zover technisch haalbaar, d.m.v. open grachten. In de grachten worden debietsbeperkingsconstructies gebouwd met overstortmogelijkheid die de, door de Provincie Oost-Vlaanderen, afdeling integraal waterbeleid, gevraagde buffer- en infiltratiecapaciteit met vertraagde afvoer naar de Fontein- en Valleibeek.

Art. 3 § 3. Gemotiveerd verzoek dat een handeling van algemeen belang die niet in paragraaf 1 of 2 is vermeld, een ruimtelijk beperkte impact als vermeld in artikel 4.4.7, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening heeft:

- Inplanting, aard en omvang van de handelingen;

De geplande werken zijn noodzakelijk ten einde de verdunning van het rioolwater door de opvang van bronwater en niet-onbelangrijke afstromende onverharde oppervlakten op te heffen. Als gevolg van de geplande werken zal minder verdund afvalwater toekomen op het stroomafwaartse RWZI, zal de overstortfrequentie van de overstorten op het stroomafwaartse gemengde rioolstelsel verminderen en zullen de piekdebieten die afgevoerd worden door de Fonteinbeek en Valleibeek afgevlakt worden.

- Verwerving van functies in het gebied en de integratie van de handelingen daarin;

De buffergracht wordt verwezenlijkt in natuurgebied, parkgebied, landschappelijk waardevol landbouwgebied.

- Landschappelijke integratie van de handelingen in het gebied;

Om de grondinnames te beperken, en tevens omdat er slechts een beperkt permanent debiet zal aanwezig zijn in de grachten, beperken we ons tot het creëren van een functionele buffergracht zonder bijkomende maatregelen t.b.v. de landschappelijke integratie.

- Ruimtelijke effecten van de handelingen.

De hemelwaterafvoer van de afstromende verharde en onverharde oppervlakte, alsook het brondebiet van het Natuurgebied, wordt gerealiseerd, voor zover technisch haalbaar, d.m.v. open grachten teneinde de hemelwaterafvoer in de kijker te zetten. Dit zal tevens ook ten goede komen aan de fauna en flora langs de weides en grasvelden die er in de nabije omgeving gelegen zijn.

4. De integratie van de geplande werken of handelingen in de omgeving.

De ondergrondse leidingtrajecten bestaan uit een ondergrondse constructie van buizen en inspectieputten waarvan alleen de putdeksels aan het maaiveld zichtbaar zullen zijn. Daar waar de leidingtrajecten in de wegnis liggen, wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om een gescheiden rioleringsstelsel aan te leggen. De verharding wordt opgebroken en in zijn oorspronkelijke staat hersteld.

Het tracé dat door de akkers en de weilanden gaat bestaat uit open grachten en inbuizingen tegen de grens met bebouwde en/of beboste percelen. De werkzones worden na de werken opnieuw geprofileerd en ingezaaid met gras. Het aanplanten van nieuwe bomen ter compensatie van de te rooien bomen zal gebeuren volgens het advies dat reeds is ingewonnen van Agentschap Natuur en Bos. De grachten worden beschoeid met schanskorven en/of ingezaaide geotextielen. De kopmuren worden voorzien in beton. Van de inbuizingen zullen enkel de putdeksels zichtbaar zijn.

...

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar beslist op 18 november 2015 om het aanvraagdossier volledig en ontvankelijk te verklaren. Hij stelt onder meer het volgende:

“ ...

U hebt samen met de aanvraag een gemotiveerd verzoek ingediend waarbij, voor de beoordeling van het voorliggend project verzocht wordt gebruik te maken van de afwijkingsbepalingen van artikel 3, § 2 van voormeld besluit van 5 mei 2000. Op basis van een gemotiveerd verzoek kan het vergunningverlenend bestuursorgaan vaststellen dat de handelingen een ruimtelijke impact hebben. Dat bestuursorgaan beoordeelt concreet of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden, aan de hand van de aard en de omvang van het project en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen.

In het gemotiveerd verzoek wordt een uitgebreide verantwoording opgenomen waarom de desbetreffende werken een ruimtelijke impact hebben. Deze motivering houdt rekening met de beoordelingscriteria uit het bovenvermeld besluit.

Gelet op deze uitgebreide motivering, waarbij de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar zich kan aansluiten, kan worden gesteld dat bovenvermelde werken een ruimtelijk beperkte impact hebben en dat er bijgevolg geen planningsinitiatief noodzakelijk is. Bij de beoordeling van de aanvraag kan gebruik gemaakt worden van voormeld artikel 4.4.7, § 2 VCRO.

...”

3.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 1 december 2015 tot en met 30 december 2015, dient de verzoekende partij een bezwaarschrift in.

Het college van burgemeester en schepenen adviseert op 3 februari 2016 gunstig.

De verwerende partij verleent op 4 april 2016 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden. De verwerende partij motiveert zijn beslissing onder meer als volgt:

“ ...

Er werd 1 bezwaarschrift ingediend. Dit bezwaarschrift handelt over:

- 1) slechte communicatie tussen de aanvrager en de indiener van het bezwaarschrift (bij een eerder dossier)*
- 2) strijdigheid met de bestemmingsvoorschriften van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.*
- 3) impact op het landschap (visuele impact, rooien van bomen, geurhinder)*
- 4) veiligheidsaspect (aanwezigheid woonzorgcentrum)*

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen door het college van burgemeester en schepenen.

- 1) bezwaar ongegrond: dit is geen stedenbouwkundig gegeven*
- 2) bezwaar ongegrond: het Decreet Integraal waterbeleid van 18/07/2003 legt de principes, doelstellingen en structuren vast voor een duurzaam waterbeleid conform de bindende bepalingen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Via dit decreet werden een aantal nieuwe instrumenten ingevoerd die de overheid in staat moet stellen een effectief beleid inzake integraal waterbeheer te voeren. Eerder werd in 1999 het krachtlijnenbesluit voor een geïntegreerd rioleringsstelsel goedgekeurd, dat de voorwaarden en de verhoudingen regelt bij de bouw en verbetering van openbare rioleringen. Dit krachtlijnenbesluit bevatte tevens een aantal codes van goede praktijk zoals de herwaardering van grachtenstelsels en het afkoppelen van hemel- en afvalwater. De huidige aanvraag dient in dit kader beoordeeld te worden. De werken worden uitgevoerd in het algemeen belang (art. 1.1.4 van de VCRO).*
- 3) Bezwaar gedeeltelijk gegrond: de aanleg en hernieuwing van een open grachtenstelsel heeft een beperkte ruimtelijke impact (aanleg beneden maaiveld) grachten zijn als zone-eigen te beschouwen. De te rooien bomen dienen heraangeplant te worden (zie advies Agentschap Natuur en Bos van 06/05/2013).
Geurhinder is niet te verwachten omdat het te realiseren grachtenstelsel enkel hemelwater zal afvoeren.*
- 4) bezwaar ongegrond: de eigenaar(s) van het woonzorgcentrum zal (zullen) hun perceel voldoende moeten afsluiten in het kader van de veiligheid.*

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar onderschrijft de beoordeling van het college en maakt deze standpunten, behoudens wat de conclusie met betrekking tot bezwaar 3 betreft, tot de zijne, mits de volgende aanvullingen

De aanvraag wijkt ter hoogte van de bezwaarindiener af van het bestemmingsvoorschrift 'landschappelijk-waardevol agrarisch gebied' van het gewestplan. Ter hoogte van de aanvrager voorziet de aanvrager de aanleg van een gracht, de aanleg van inbuizingen en het rooien en heraanplanten van bomen. Deze werken kaderen in het afkoppelen van oppervlaktewater en zijn dus van algemeen belang. Qua impact op de omgeving zijn deze werken beperkt: de grachten en inbuizingen bevinden zich onder het maaiveld en de gerooide bomen worden heraan geplant langs de grachten.

Er kan dan ook gebruik gemaakt worden van artikel 4.4.7, §2 van de Vlaamse Codex ruimtelijke ordening.

De aanvraag voorziet het rooien van een aantal bomen, maar voorziet ook de heraanplant van bomen langs het tracé. Dit wordt nog eens benadrukt door de voorwaarden uit het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos in deze stedenbouwkundige vergunning over te nemen.

Het bezwaarschrift is dan ook ontvankelijk, doch ongegrond.

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

...

De aangevraagde werken zijn van algemeen belang en noodzakelijk in het kader van het zuiveren van afvalwater. Door de voorziene afkoppeling wordt de verdunning van het rioolwater verminderd. Dit komt het zuiveringsproces in het RWZI ten goede.

In het opwaartse gedeelte van het gedeelte Dries wordt een nieuwe gracht gegraven doorheen het bos. Om het natuurlijk milieu zoveel mogelijk te behouden en niet aan te tasten mag de gracht ter hoogte van dit bos niet verstevigd worden met schanskorven. Gelet ook op het advies van Agentschap voor Natuur en Bos.

Ook worden in het bos meerdere bomen geveld. Hiervoor is het bosdecreet van toepassing. De noodzakelijke kapmachtiging werd reeds bekomen. Hierbij is herbosching is verplicht. Dit gebeurt in eerste instantie door spontane, natuurlijke verjonging. Dit wordt aangegeven in de kapmachtiging.

Het regen- en oppervlaktewater wordt afgekoppeld van de vuilwaterriolering en naar de aanwezige beken afgevoerd. Op die manier komt al het hemelwater terecht in de Molenbeek (2de categorie). Het water wordt opgehouden door debietbegrenzers en vertraagd afgevoerd naar de Molenbeek. Hierdoor wordt deze waterloop zeker niet te zwaar belast.

De werken in woongebied staan in het teken van het wonen en zijn dus zone-eigen.

Voor de werken in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en in park- en natuurgebied kan gebruik gemaakt worden van de afwijkingsbepaling, zoals hierboven vermeld, want het betreft hier werken van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact.

Voor de buffergrachten in de Valleibek nabij Dries en aan de Fonteinbeek nabij de Provincieweg werd door de aanvrager een gemotiveerd verzoek ingediend. De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar kon zich aansluiten bij het gemotiveerd verzoek en oordeelde dat de voorziene werken een ruimtelijk beperkte impact hebben en er bijgevolg geen planningsinitiatief noodzakelijk is voor deze aanvraag (zie brief 'ontvankelijkheids- en volledigheidsverklaring' van 18/11/2015). Dit deel van de gevraagde werken kan derhalve vergund worden in toepassing van art. 4.4.7, §2 VCRO.

De Valleibeeek wordt geherprofileerd en voorzien van debietbegrenzers. Op die manier wordt het water voldoende vertraagd afgevoerd en wordt voldoende buffering gecreëerd. Ook de nieuwe buffergracht met debietbegrenzers aan de Fonteinbeek zorgt voor voldoende vertraagde afvoer, met voldoende buffering, zodat geen wateroverlast ontstaat. Deze grachten bevinden zich volledig onder het maaiveld en zijn beperkt in afmetingen. De taluds van de grachten worden bedekt met grond en ingezaaid. Op die manier is natuurlijke ontwikkeling mogelijk.

Deze ingrepen zijn zeer beperkt, maar zorgen ervoor dat het natuurlijk karakter van de omgeving bewaard blijft.

De voorziene werken integreren zich dan ook in deze omgeving.

De geplande werken zijn in hoofdzaak open grachten achter woonpercelen en ondergrondse inbuizingen ter hoogte van de kruising van het woongebied. Zodoende wordt de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang gebracht.

Algemene conclusie

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is (of kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden) met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij zet uiteen:

“ ...

De verzoekende partij stelt dit beroep tot nietigverklaring, overeenkomstig artikel 4.8.11. § 1, eerste lid, 3° VCRO, in als rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden als gevolg van het hier bestreden besluit.

De verzoekende partij heeft een evident belang bij het voeren van deze procedure, zoals hierna wordt aangetoond:

De verzoekende partij is eigenaar en uitbaatster van het woonzorgcentrum ‘Home Stuyvenberg’. Dit woonzorgcentrum bevindt zich aan de Provincieweg 549 te Hillegem (Herzele). Verschillende gronden rondom het woonzorgcentrum zijn in handen van de onderneming (zie verder, onder III.1. Ruimtelijke situering).

Het bestreden besluit voorziet in de aanleg van een grachtenstelsel (al dan niet ingebuisd) dwars doorheen de eigendom van de verzoekende partij. Het spreekt voor zich dat het

eigendomsrecht van de verzoekende partij hierdoor ernstig wordt aangetast, te meer omdat de gronden – op dit ogenblik – niet het voorwerp van een onteigeningsprocedure uitmaken.

Het bestreden besluit heeft bovendien een impact op de exploitatie van de verzoekende partij: het bestreden besluit noodzaakt tot bijkomende maatregelen, zoals het omheinen van de openliggende grachten om elk veiligheidsrisico uit te sluiten (gevaar op verdrinking, ...).

Het bestreden besluit heeft ook een negatieve invloed op de uitbreidingsmogelijkheden van de verzoekende partij: het terrein wordt 'doormidden' gesneden door een grachtenstelsel, dat ontegensprekelijk implicaties heeft voor de bebouwbaarheid en de inplanting van toekomstige gebouwen/verhardingen op het terrein.

Het bestreden besluit zorgt zonder twijfel ook voor een waardevermindering van het patrimonium van de verzoekende partij.

Al deze redenen onderbouwen het evidente en rechtmatige belang van de verzoekende partij bij het instellen van deze procedure.

...

De verwerende partij werpt op:

“ ...

Verzoekende partij is eigenaar en uitbaatster van het Woonzorgcentrum “Home Stuyvenberg” dat zich bevindt aan de Provincieweg 549 te Hillegem. Verschillende van de omliggende gronden behoren eveneens tot de eigendom van verzoekende partij. Deze gronden zijn evenwel gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Verzoekende partij beweert dat het bestreden besluit een negatieve invloed heeft op de uitbreidingsmogelijkheden van verzoekende partij. De bebouwbaarheid en de inplanting van toekomstige gebouwen/verhardingen op de achterliggende gronden zouden worden bemoeilijkt.

De achterliggende gronden van verzoekende partij zijn evenwel gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De activiteiten van verzoekende partij zijn strijdig met deze bestemmingsvoorschriften. De percelen komen dan ook niet in aanmerking voor de uitbreiding van het woonzorgcentrum ‘Home Stuyvenberg’. De beweerde verankering in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan van de Gemeente HERZELE, waarvan niet eens het bewijs wordt voorgelegd, doet hieraan geen afbreuk. Een Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan kan overeenkomstig art. 2.1.1. § 7 VCRO geen beoordelingsgrond voor vergunningsaanvragen inhouden.

De voorgehouden uitbreiding als ingeroepen hinder of nadeel is dan ook louter hypothetisch en op dit ogenblik niet realistisch. Verzoekende partij geeft bovendien zelf aan dat de aanvragen tot wijziging van de verkavelingsvergunning, waarbinnen het Woonzorgcentrum is gelegen, nooit heeft geresulteerd in een vergunningsverlening.

Een rechtstreeks of onrechtstreekse hinder of nadeel is dan ook in hoofdte van verzoekende partij niet bestaande, minstens niet bewezen.

...”

De tussenkomende partij voert aan:

“ ...

Uit bovenstaand feitenoverzicht blijkt dat de vergunning betrekking heeft op 2 onderdelen : de afkoppeling van het hemelwater in de omgeving van de straat Dries enerzijds en de afkoppeling van het hemelwater in de omgeving van de Bovenhoekstraat.

De grachten die aangelegd worden op de percelen van verzoekende partij behoren tot het gedeelte rond de Bovenhoekstraat. Uit de bezwaren die tijdens het openbaar onderzoek geuit werden en uit het verzoekschrift tot nietigverklaring blijkt dat verzoekende partij enkel gekant is tegen de aanleg van de grachten op haar eigendom. Bijgevolg heeft verzoekster geen belang bij het bekomen van een vernietiging van de vergunning voor zover deze betrekking heeft op de omgeving van Dries.

Indien de Raad de middelen gegrond zou bevinden en tot vernietiging zou overgaan (quod non), dient deze vernietiging dan ook beperkt te worden tot de handelingen in het gedeelte van het project – omgeving Bovenhoekstraat. Deze gedeeltelijke vernietiging is mogelijk, hetgeen blijkt uit het feit dat in het aanvraagdossier duidelijk een opsplitsing tussen beide delen werd gemaakt. Bovendien werd een eerste aanvraag voor het project eerder ook al slechts gedeeltelijk vergund – enkel voor de omgeving Dries – nadat tussenkomende partij de aanvraag voor de werken rond de Bovenhoekstraat, onder meer op de percelen van verzoekster, ingetrokken had.

...

De verzoekende partij repliceert op de exceptie van de verwerende partij onder meer dat haar belang in het verzoekschrift ruimer is omschreven dan een mogelijke uitbreiding van het woonzorgcentrum. Verder stelt zij dat stedenbouwkundige vergunningen in principe één en ondeelbaar zijn en zij derhalve de vernietiging heeft gevorderd van het integrale bestreden besluit, maar dat zij aan de Raad verzoekt om zich over de vraag van de tussenkomende partij te willen buigen.

De tussenkomende partij stelt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting nog het volgende:

“ ...

Tussenkomende partij stelt vast dat verzoekende partij over dit punt expliciet geen standpunt wil innemen : zij vraagt de integrale vernietiging omdat een vergunning in principe ‘één en ondeelbaar is’, maar laat het aan de Raad over om hierover standpunt in te nemen. Tussenkomende partij benadrukt nogmaals dat een opsplitsing in deze wel degelijk mogelijk is, hetgeen blijkt uit de historiek van het dossier : de vorige aanvraag werd ook slechts gedeeltelijk vergund nadat tussenkomende partij afstand had gedaan van haar aanvraag voor wat de werken rond de Bovenhoekstraat betreft.

Verder stelt tussenkomende partij vast dat verwerende partij een exceptie van onontvankelijkheid opgeworpen heeft bij gebrek aan belang in hoofde van verzoekende partij. Verweerder verwijst naar de opmerking die ook tussenkomende partij reeds had gemaakt, met name dat de ‘uitbreidingsplannen’ van verzoekster die door de bestreden beslissing beweerdelijk gehypothekeerd zouden worden, louter hypothetisch zijn : de huidige bestemmingsvoorschriften op zich sluiten dergelijke uitbreiding immers uit.

In antwoord hierop verwijst verzoekende partij naar het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Herzele waarin de intentie zou zijn opgenomen om een ruimtelijk planningsinitiatief op te starten voor de (beperkte) uitbreiding van de rusthuizen binnen de gemeentegrenzen. Tussenkomende partij merkt op dat dergelijk planningsinitiatief in ieder geval niet opgenomen is in de bindende bepalingen van het RSP :

...

Bovendien zegt de intentie om voor alle rusthuizen op gemeentelijk grondgebied een planologisch initiatief te ondernemen niets over de werkelijke wil of noodzaak om dit ook specifiek voor verzoekende partij te doen. Tussenkomen partij kan alleen maar vaststellen dat sinds de opmaak van het GRS in 2012 niet het minste planologische initiatief ondernomen is.

*Verzoekster slaagt er dus nog steeds niet in aan te tonen dat haar beweerde uitbreidingsplannen inderdaad door de bestreden beslissing in het gedrang zouden komen.
..."*

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO bepaalt dat bij de Raad een beroep kan worden ingesteld door elke natuurlijke persoon of rechtspersoon, die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden door de bestreden vergunningsbeslissing.

Het volstaat dat een verzoekende partij aannemelijk maakt dat het risico bestaat op het ondervinden van rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen door de bestreden vergunningsbeslissing.

De verzoekende partij stelt terecht dat haar belang ruimer is omschreven dan het ambiëren van uitbreidingsmogelijkheden op de achterliggende gronden. Uit de gegevens van het dossier blijkt, zoals de verzoekende partijen aangeven, dat er nieuwe grachten voorzien worden op de achterliggende percelen van de verzoekende partij. De verzoekende partij maakt voldoende aannemelijk dat zij dat nadelig acht naar haar eigendomsrecht en voor de maatregelen die ze in het kader van haar uitbating zal moeten nemen.

De exceptie van de verwerende partij wordt verworpen.

2.

De exceptie van de tussenkomen partij noodzaakt enkel een onderzoek voor zover een middel aangevoerd door de verzoekende partij gegrond zou worden bevonden. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 1.1.4. VCRO, artikel 4.3.1. § 1, 1° b) VCRO en artikel 4.3.1. § 2 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

De verzoekende partij zet uiteen:

"...

Uit de motiveringsverplichting volgt dat de stedenbouwkundige vergunning in concreto de met de plaatselijke aanleg of de ruimtelijke ordening verband houdende redenen moet opgeven

waarop de vergunningverlenende overheid haar beslissing steunt, zonder hierbij te vervallen in stijlformules.

De verzoekende partij is zich ervan bewust dat de bevoegdheid van uw Raad zich beperkt tot een legaliteitstoets. Het is de verzoekende partij genoegzaam bekend dat uw Raad zich niet mag inlaten met opportunitetstwesties, op het gevaar af zich in de plaats van het vergunningverlenende bestuur te plaatsen.

Niettemin stelt de verzoekende partij vast dat de verwerende partij voor wat betreft de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening geen in concreto-toetsing doorvoert. De verwerende partij motiveert de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening louter door middel van stijlformules, algemeenheden en niet-gefundeerde aannames, zonder tot een daadwerkelijke beoordeling van de inpasbaarheid van de bouwwerken over te gaan.

De verzoekende partij kan enkel vaststellen dat er bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening geen enkele concrete toetsing heeft plaatsgevonden, die zou moeten verantwoorden waarom de werken inpasbaar zijn in de onmiddellijke omgeving en dan in het bijzonder ter hoogte van haar eigendom (die door de werken doormidden wordt gesneden, waarbij wordt voorzien in de aanleg van 4 meter brede grachten en de profilering in het landschap ontegensprekelijk een (visuele) impact heeft).

Ook bij de weerlegging van haar bezwaar wordt niet op een afdoende manier gemotiveerd waarom de beoogde werken zich inpassen in deze landelijke omgeving. Er mag immers niet uit het oog worden verloren dat het ter plaatse gaat om een landschappelijk waardevol agrarisch gebied (waarover uw Raad reeds oordeelde dat de toets aan het esthetisch criterium een verstrengde toets aan de goede ruimtelijke ordening impliceert). De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar faalt in deze verstrengde motiveringsplicht (en lijkt ervan uit te gaan dat werken die worden uitgevoerd in het (vermeende) algemene belang per definitie in overeenstemming zijn met de goede ruimtelijke ordening).

...

De verwerende partij repliceert:

“...

De bestreden beslissing bevat wel degelijk een omstandige beoordeling van de goede ruimtelijke ordening, zodat er geen sprake kan zijn van een schending van de formele motiveringswet. Minstens blijft verzoekende partij in gebreke een schending aan te tonen.

De beoordeling is bovendien ook concreet en afdoende.

Ter hoogte van de percelen van verzoekende partij voorziet de aanvraag in de aanleg van een gracht, de aanleg van inbuizingen en het rooien en heraanplanten van bomen. Deze werken kaderen in het afkoppelen van oppervlaktewater en zijn dus van algemeen belang.

Qua impact op de omgeving zijn deze werken beperkt: de grachten en inbuizingen bevinden zich onder het maaiveld en de gerooide bomen wordt heraan geplant langs de grachten.

Verzoekende partij kan niet ernstig voorhouden dat in de bestreden beslissing voor wat de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening betreft enkel gebruik wordt gemaakt van “stijlformules, algemeenheden en niet gefundeerde aannames”.

Verzoekende partij blijft in gebreke aan te geven uit wat deze stijlformules, algemeenheden en niet gefundeerde aannames dan wel zouden bestaan. Verzoekende partij blijft eveneens in gebreke aan te geven welke feitelijke gegevens niet correct zouden zijn en/of correct zouden worden beoordeeld.

Verzoekende partij toont dan ook in het geheel niet aan dat de in het middel ingeroepen bepalingen zouden zijn geschonden.

...

De tussenkomende partij stelt:

“ ...

Om na te gaan of een vergunningsplichtig project verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening moet in de eerste plaats voor ogen gehouden worden wat het project juist inhoudt en waar het gesitueerd wordt. In de bestreden beslissing worden de omgeving en de aanvraag als volgt omschreven :

...

Uit deze omschrijving blijkt reeds dat de werkelijke omvang van de gevraagde werken beperkt is, niettegenstaande zij over verschillende percelen zullen plaatsvinden : het grootste gedeelte betreft werken door het graven van grachten of het herprofiëren van bestaande grachten (zijnde het onderdeel van de vergunning waar verzoekende partij zich tegen verzet), hetgeen nauwelijks een visuele impact heeft nu deze werken (net zoals die delen waar de grachten ingebuisd worden) onder het maaiveld liggen. De grootste impact die grachten kunnen hebben, is de invloed die zij uitoefenen op de waterhuishouding, maar deze invloed is in deze juist positief en het doel van de werken : de bijkomende grachten moeten zorgen voor de betere afvoer van het hemelwater om wateroverlast te vermijden. Daarnaast zullen er voor de aanleg van deze grachten een aantal bomen gerooid moeten worden, maar deze worden allemaal heraangeplant onder instructie en toezicht van het Agentschap voor Natuur en Bos. Ook op dit punt zal er bijgevolg geen negatieve impact zijn ten opzichte van de bestaande toestand.

Hiermee rekening houdend, heeft verwerende partij terecht geoordeeld dat de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang komt. In de bestreden beslissing wordt het volgende gesteld:

...

In tegenstelling tot wat verzoekende partij meent, volstaat deze beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening wel degelijk de in huidig middel ingeroepen bepalingen en beginselen.

- Ten eerste werd er – terecht – op gewezen dat de aangevraagde werken kaderen in het algemeen belang, met name de zuivering van afvalwater en het wegwerken van wateroverlast door regenwater. Dit impliceert uiteraard een grotere marge en een andere belangenafweging in de beoordeling van het project in het licht van de goede ruimtelijke ordening. Dit geldt des te meer nu rekening gehouden moet worden met het door verzoekster zelf aangehaalde artikel 1.1.4 VCRO volgens hetwelk de ruimtelijke ordening gericht moet zijn op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling ; de werken die Aquafin in het kader van haar wettelijke opdracht uitvoert, kaderen hier bij uitstek in.

- Ten tweede wordt rekening gehouden met het behoud van het natuurlijk milieu in het bos waarin een deel gracht aangelegd moet worden : voorwaarden worden opgesomd en opgelegd die voor verwerende partij volstaan om dit natuurlijk milieu zoveel mogelijk te behouden.

- Ten derde haalt verwerende partij aan dat het project zelf de nodige maatregelen omvat om het water dat naar de Molenbeek afgevoerd zal worden, voldoende te bufferen via

buffergrachten, gecontroleerd af te voeren via debietbegrenzers en vertraagd af te voeren waardoor deze waterloop niet te zwaar belast zal worden.

- Ten vierde wijst verwerende partij naar het feit dat hij reeds bij de ontvankelijk- en volledigheidverklaring aanvaard heeft dat de werken een ruimtelijk beperkte impact hebben. Hoewel dit op zich een afzonderlijke vereiste is om de vergunning te kunnen verlenen in afwijking op de geldende bestemmingsvoorschriften, impliceert dit uitgangspunt tegelijk ook dat de constructies, omwille van hun ruimtelijk beperkte impact, de goede ruimtelijke ordening niet in het gedrang brengen. (zie verder bij de behandeling van het tweede middel)

- Tot slot past verwerende partij dit alles nog eens in concreto toe op de werken aan en rond de Valleibek en de Fonteinbek. Hij stelt daarbij vast dat de grachten volledig onder het maaiveld komen te liggen, beperkt zijn in afmetingen, taluds hebben die bedekt worden met grond en terug ingezaaid worden, waaruit hij op kennelijk redelijke wijze besluit dat natuurlijke ontwikkeling na de werken terug mogelijk is, dat de ingrepen beperkt zijn maar ervoor zorgen dat het natuurlijk karakter van de omgeving bewaard blijft, en dat de werken zich dus in de omgeving integreren.

Hoe verzoekende partij, met dit alles rekening houdend, kan beweren dat deze beoordeling van de goede ruimtelijke ordening onvoldoende concreet is en beperkt zou blijven tot stijlformules en algemene beweringen, is tussenkomende partij niet duidelijk. In ieder geval toont verzoekster zelf niet aan op welke manier de door verweerder ingeroepen argumenten kennelijk onredelijk zouden zijn.

Bovendien werd wel degelijk rekening gehouden met het bezwaar dat verzoekende partij indiende, nu dit op uitgebreide wijze werd weerlegd :

...

Ook op dit punt werd in concreto rekening gehouden met de impact van het project op de omgeving in het algemeen en verzoekende partij in het bijzonder.

..."

De verzoekende partij repliceert:

“...

De verzoekende partij volhardt integraal in de in haar inleidend verzoekschrift van 30 mei 2016 ingenomen standpunten en beschouwt die hier als volledig hernomen.

De verzoekende partij wijst uw Raad erop dat zowel de verwerende partij als de tussenkomende partij er, zonder enige kritische ingesteldheid, vanuit gaan dat de beoogde werken van algemeen belang zijn en bovendien ook nog eens beperkt van aard zijn (op vlak van ruimtelijke impact). Vanuit die schijnbaar onbetwist(bar)e aanname wordt de motivering van het bestreden besluit opgebouwd.

Dat is niet ernstig.

De verzoekende partij mag terecht twijfelen over de evidentie waarmee de beoogde werken worden toegelaten.

Immers, de eigendom van de verzoekende partij zal worden doorsneden door een 4 meter breed grachtenstelsel. Een dergelijke breedte kan moeilijk beperkt worden genoemd. Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat de gronden – momenteel – in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied zijn gelegen. Dit betekent dat de bouwplaats en haar (onmiddellijke) omgeving

een zekere landschappelijke kwaliteit in zich dragen. Op grond van vaste rechtspraak van uw Raad impliceert dit trouwens een verscherpte toets aan de goede ruimtelijke ordening.

Dat het bestreden besluit toepassing maakt van een afwijkingsbepaling, doet aan deze (feitelijke) vaststelling – met name de ligging in een ‘mooie’, landschappelijk waardevolle omgeving – geen afbreuk. Wel integendeel, er wordt toepassing gemaakt van een uitzonderingsbepaling, die op zich reeds restrictief dient geïnterpreteerd te worden en die de beperkte ruimtelijke impact als toepassingsvoorwaarde voorschrijft. Werken die daadwerkelijk beperkt zijn, zullen inderdaad wellicht in overeenstemming zijn met de goede ruimtelijke ordening. In casu is dat echter geenszins het geval.

De verzoekende partij merkt nog op dat de toelichting die de verwerende partij aanvoert in haar antwoordnota – over de beoogde werken ter hoogte van de eigendom van de verzoekende partij – een post factum argumentatie inhoudt, waarmee evident geen rekening kan worden gehouden. Enkel de motieven van het bestreden besluit mogen door uw Raad worden beoordeeld.

Ook uit de behandeling van het bezwaar van de verzoekende partij kan geen ‘voldragen’ beoordeling van de goede ruimtelijke ordening gepuurd worden, in weerwil van wat de tussenkomende partij wil laten uitschijnen.

...

De verwerende partij stelt in haar laatste nota:

“ ...

De antwoordnota van verwerende partij bevat helemaal geen “post factum” argumentatie, zoals verzoekende partij het tracht voor te houden in haar wederantwoordnota.

Het is daarentegen niet ernstig “te (be)twijfelen” dat de vergunde werken kaderen in het algemeen belang, met name de zuivering van afvalwater en het wegwerken van wateroverlast door regenwater.

Verzoekende partij blijft echter ook in de wederantwoordnota in gebreke aan te geven uit wat deze stijlformules, algemeenheden en niet gefundeerde aannames dan wel zouden bestaan. Verzoekende partij blijft eveneens in gebreke aan te geven welke feitelijke gegevens niet correct zouden zijn en/of correct zouden worden beoordeeld.

...”

De tussenkomende partij stelt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting:

“ ...

Ook in haar wederantwoordnota blijft verzoekende partij zelf uiterst vaag. Voor haar volstaat de vaststelling dat de aanleg van grachten met een breedte van 4 m niet ‘beperkt van aard is’ op vlak van ruimtelijke impact. Hoe dit dan wel een grote ruimtelijke impact heeft, verduidelijkt verzoekende partij echter niet.

Ook de bijkomende aanvulling dat hier wel sprake is van een ‘landschappelijk waardevol agrarisch gebied’, zijnde een landschap met ‘een zekere landschappelijke kwaliteit’, volstaat niet. Ten eerste laat verzoekster na aan te geven welke specifieke ‘landschappelijke kwaliteit’ de omgeving hier dan heeft, laat staan dat verduidelijkt wordt op welke manier de aanleg van grachten hieraan afbreuk zou doen.

Op onderstaande luchtfoto is het bestaande 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' te zien ; op welke manier de (her)aanleg van enkele grachten dit landschap zou schaden, is niet duidelijk :

...

Ten tweede verliest verzoekster uit het oog dat zij in dit middel geen schending ingeroepen heeft van het gewestplan of van het Inrichtingenbesluit van 28/12/1972 zodat haar argumentatie op dit punt als een nieuw maar ontoelaatbaar nieuw middel moet worden beschouwd.

..."

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij stelt in essentie dat de verwerende partij de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening louter door middel van stijlformules, algemeenheden en niet-gefundeerde aannames motiveert, zonder tot een daadwerkelijke beoordeling van de inpasbaarheid van de bouwwerken over te gaan.

2.

Artikel 4.3.1 VCRO luidt onder meer als volgt:

"...

§1. Een vergunning wordt geweigerd:

1° indien het aangevraagde onverenigbaar is met:

- a) stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften, voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken,*
- b) een goede ruimtelijke ordening;*

(...)

§2. De overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen:

1° het aangevraagde wordt, voor zover noodzakelijk of relevant, beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen, in het bijzonder met inachtneming van de doelstellingen van artikel 1.1.4;

2° het vergunningverlenende bestuursorgaan houdt bij de beoordeling van het aangevraagde rekening met de in de omgeving bestaande toestand, doch het kan ook beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten, vermeld in 1°, in rekening brengen;

..."

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van het vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of een aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

De Raad kan zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidsstoezicht is hij enkel bevoegd om na te gaan of de administratieve overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen.

3.

Anders dan de verzoekende partij voorhoudt blijkt uit de overwegingen in de bestreden beslissing onder de titel “de goede ruimtelijke ordening”, aangehaald in de feiten uiteenzetting, dat de verwerende partij op een concrete wijze heeft onderzocht of de betrokken aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. In de ruime aandacht die daaraan wordt besteed in de bestreden beslissing wordt niet enkel gewezen op het algemeen belang van de werken van de aanvraag, maar wordt tevens een beschrijving gegeven van de werken en de impact ervan beoordeeld op het landschap. De conclusie in de bestreden beslissing is dat de werken beperkt zijn en ervoor zorgen dat het natuurlijk karakter van het landschap bewaard wordt.

Bovendien bevat de bestreden beslissing tevens een beoordeling van het bezwaar van de verzoekende partij, ingediend tijdens het openbaar onderzoek, met betrekking tot de impact van de werken op het landschap, waarbij wordt ingegaan op de werken die worden voorzien ter hoogte van de percelen van de verzoekende partij. Na het beschrijven van de werken, wordt geoordeeld dat de werken naar impact op de omgeving beperkt zijn (de voorziene grachten en inbuizingen bevinden zich onder het maaiveld en de gerooide bomen worden heraangeplant).

4.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 11.4.1. en artikel 15.4.6.1. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, van artikel 4.4.7. § 2 VCRO juncto artikel 3 § 1, 7° en 13° en artikel 3 § 2, 3° a) en f) van het besluit van 5 mei 2000 van de Vlaamse regering tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1., 5°, artikel 4.4.7. § 2, en artikel 4.7.1. § 2, tweede lid VCRO en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

De verzoekende partij zet uiteen:

“...

In artikel 4.4.7. § 2, eerste lid VCRO wordt bepaald dat voor handelingen van algemeen belang met een ruimtelijke beperkte impact kan worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften:

...

In het tweede lid van dit artikel wordt gesteld dat de Vlaamse regering verder moet invullen welke handelingen van algemeen belang precies onder het toepassingsgebied van artikel 4.4.7. § 2, eerste lid VCRO vallen:

...

In uitvoering van artikel 4.4.7. § 2, tweede lid VCRO heeft de Vlaamse regering met een uitvoeringsbesluit (meermaals gewijzigd) aangegeven wat meer precies moet worden begrepen onder de handelingen in de zin van artikel 4.1.1., 5°, artikel 4.4.7. § 2, en artikel 4.7.1. § 2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar verwijst in het bestreden besluit onder meer naar artikel 3 § 1, 7° van voormeld uitvoeringsbesluit:

“7° de aanleg, wijziging of uitbreiding van ondergrondse voor het openbaar net bedoelde leidingen en voorzieningen voor het verzamelen en afvoeren van hemel-, oppervlakte- en afvalwaters en bijbehorende kleinschalige infrastructuur zoals controlepunten, pomp- en overslagstations;”

De verzoekende partij stelt vast dat de Vlaamse regering hierbij een inbreuk maakt op de bepalingen van het artikel 4.4.7. § 2, eerste lid VCRO. In dit artikel wordt namelijk bepaald dat het moet gaan om handelingen van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact. Volgens dit artikel kunnen handelingen van algemeen belang een beperkte ruimtelijke impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben.

Volgens de parlementaire voorbereidingen bij het artikel 4.4.7. § 2 VCRO is het de uitgestrektheid van de ruimtelijke en milieu-impact en het al dan niet aanwezig zijn van locatiealternatieven die belangrijk zijn bij de invulling van het begrip handelingen met een beperkte ruimtelijke impact. In het verslag aan de Vlaamse regering bij het bestreden besluit worden deze criteria uitdrukkelijk bevestigd.

De handelingen op grond waarvan het bestreden besluit is genomen, voldoen niet aan deze criteria, zodat zij niet in overeenstemming zijn met de rechtsbasis uit artikel 4.4.7. § 2 VCRO.

Volgens artikel 4.4.7. § 2 VCRO en de parlementaire voorbereiding is de omvang en de ruimtelijke uitgestrektheid van de handelingen één van de criteria bij het bepalen van het al dan niet ruimtelijk beperkt karakter ervan.

Een ander criterium om te bepalen of de handelingen al dan niet beperkt zijn, is de milieu-impact. De verzoekende partij stelt vast dat de toelaatbare handelingen uit het artikel 3, § 1, 7° van het betrokken uitvoeringsbesluit onder de milieuvergunningsplicht vallen. Artikel 3, § 1, 7° is namelijk zo ruim geformuleerd (het toelaatbare debiet wordt niet vastgelegd, er wordt niet bepaald of het enkel om huishoudelijk afvalwater gaat,...) dat ook milieuvergunningsplichtige handelingen (bv. afvalwaterzuiveringsinstallaties) onder de afwijkingsregeling van het desbetreffende besluit kunnen ressorteren.

Ten overvloede kan worden verwezen naar de andere handelingen die in dit uitvoeringsbesluit worden opgenomen als handelingen van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact. In artikel 3, § 2 worden o.a. het aanleggen van een tramlijn, carpoolparking, gewestweg bestaande uit twee rijstroken (met een lengte van 1km), een bufferbekken met een oppervlakte tot 1ha en overstromingsgebieden met een oppervlakte tot 5 ha vermeld.

Deze bepalingen laten handelingen toe die bezwaarlijk kunnen worden beschouwd als handelingen met een ruimtelijk beperkte impact. Niet alleen de omvang van deze handelingen (o.a. overstromingsgebied van 5 ha) maar ook de mogelijke impact op het milieu (o.a. aanleg tramlijn) zorgen ervoor dat de realisatie hiervan weldegelijk duidelijk waarneembaar zijn zowel visueel en ruimtelijk als naar milieu-impact en effecten.

Het artikel 3, § 1, laatste lid bepaalt tenslotte dat er een combinatie wordt gemaakt van de handelingen die worden vermeld in dit artikel. Meer concreet betekent dit dat het bestreden besluit toelaat dat al de handelingen vermeld in het artikel 3, § 1 samen kunnen worden uitgevoerd en dit zonder dat er hiervoor een planinitiatief vereist is.

Op basis van dit alles moet worden aangenomen dat het bestreden besluit niet in overeenstemming is met het artikel 4.4.7. § 2 VCRO en met de doelstellingen van de decreetgever. Immers, overeenkomstig het beginsel van duidelijke doelstelling moet de regelgeving overeenstemmen met de daadwerkelijke bedoeling van de decreetgever. Nu uit de bewoordingen van artikel 4.4.7. § 2 VCRO en de parlementaire voorbereiding hierbij duidelijk blijkt dat het niet de bedoeling was van de decreetgever om handelingen met een dergelijke omvang en impact toe te laten, schendt het uitvoeringsbesluit (met inzonderheid van artikel 3, § 1, 7°) ook de hoger vermelde beginselen van behoorlijke regelgeving.

Dit standpunt werd trouwens ook bevestigd door de Raad van State in haar arrest met nummer 229.800 van 13 januari 2015, waarmee artikel 3 § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit vernietigd werd.

Het voorgaande impliceert dat de betrokken bepaling uit het uitvoeringsbesluit niet meer bestaat in de rechtsorde en dus ook niet meer kan worden toegepast.

Dit heeft tot gevolg dat de vereiste rechtsgrond ontbreekt om een stedenbouwkundige vergunning af te leveren voor de gevraagde werken in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

...

De verwerende partij repliceert:

“ ...

Ter hoogte van de percelen van verzoekende partij wordt voorzien in de aanleg van een gracht, de aanleg van inbuizingen en het rooien en heraanplanten van bomen. Deze werken kaderen in het afkoppelen van oppervlaktewater en zijn dus van algemeen belang.

...

Verzoekende partij betwist niet dat voor de betrokken aanvraag een beroep kan worden gedaan op art. 4.4.7 § 2 VCRO en dat de motivering van de bestreden beslissing afdoende is.

Verzoekende partij maakt dan ook niet duidelijk uit wat een schending van de formele motiveringswet zou bestaan.

Verzoekende partij voert daarentegen aan dat het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 een onwettig karakter heeft.

In art. 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van art. 4.1.1, 5°, art. 4.4.7 § 2 en art. 4.7.1 § 2, tweede lid VCRO en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, zoals gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012, wordt een onderscheid gemaakt tussen (1) “handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben” (§ 1) (2) handelingen die kunnen beschouwd worden als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben (§ 2) en (3) handelingen die niet in §§ 1 of 2 zijn vermeld, maar waarvan het vergunningverlenend bestuursorgaan kan vaststellen, op gemotiveerd verzoek van de aanvrager, dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft zoals bedoeld in art. 4.4.7. § 2 VCRO.

Verzoekende partij is, volgens de uiteenzetting van het tweede middel in het verzoekschrift tot nietigverklaring, van oordeel dat het volledige uitvoeringsbesluit op grond van art. 159 Grondwet buiten beschouwing moet worden gelaten.

...

Verzoekende partij kan zich hiervoor evenmin steunen op het ingeroepen arrest van de Raad van State nr. 229.800 van 13 januari 2015. Dit arrest betreft een beoordeling van de wettigheid van een specifieke handeling opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 2012, m.n. de handeling die wordt bepaald in art. 3 §1, 7° zijnde “de aanleg, wijziging of uitbreiding van ...rietvelden en waterzuiveringsinstallaties met een maximale capaciteit van 1000 IE”. Het vernietigingsarrest heeft enkel betrekking op deze handelingen (zie arrest RvVb/A/1516/1377 van 26 juli 2016; nr. RvVb/A/1516/0141 van 20 oktober 2015).

Verzoekende partij blijft in gebreke de onwettigheid van het volledige uitvoeringsbesluit aan te tonen, zodat geen toepassing kan gemaakt worden van art. 159 G.W.

4. Verzoekende partij kan ook niet op ernstige wijze voorhouden dat de overwegingen van dit arrest eveneens van toepassing zouden kunnen zijn op de andere resterende bepaling van art. 3, § 1, 7° en art. 3, § 2, 3°, a) en f) van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012.

In het verslag aan de Vlaamse Regering wordt het onderscheid tussen de diverse paragrafen van artikel 3 toegelicht. Deze toelichting luidt als volgt:

“Paragraaf 1 omvat de handelingen waarbij het evident is dat een afwijking van de stedenbouwkundige of verkavelingsvoorschriften overweegbaar is, terwijl een voorafgaand planningsinitiatief geen meerwaarde zou bieden, omdat er geen alternatieven af te wegen zijn of omdat de ruimtelijke inpassing of beoordeling van deze handelingen even goed in een vergunningsaanvraag kunnen plaatsvinden.

Het gaat binnen de handelingen met ruimtelijk beperkte impact om deze handelingen met een zeer geringe impact, de puur lokale projecten en dergelijke meer.”

De handelingen opgesomd onder paragraaf 1 zijn derhalve de handelingen waarbij het als evident dient te worden beschouwd dat een afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften overweegbaar is. Deze evidentie moet dan ook blijken uit het administratief dossier bij het besluit, zoals daar b.v. is het Verslag aan de Vlaamse Regering. Het is precies deze evidentie die, volgens de Raad van State, ontbreekt in het geval van het voormalige artikel 3, § 1, 7°, reden waarom de geviseerde handeling vermeld in het artikel ook werd vernietigd.

De handelingen vermeld onder paragraaf 2 zijn hiermee niet gelijk te stellen. Het verslag aan de Vlaamse Regering luidt op dit punt:

“Paragraaf 2 omvat de handelingen die overweegbaar zijn binnen de afwijkingsbepalingen, maar waar het om een aantal redenen nodig geacht word de toepasbaarheid van afwijkingsartikel te onderzoeken, vooraleer de vergunningsaanvraag formeel ingediend wordt.”

In het geval van de handelingen opgesomd onder paragraaf 2 is derhalve de evidentie niet bestaande die wel bestaat voor de handelingen opgesomd onder paragraaf 1. Er dient in tegendeel een beoordeling door het vergunningverlenend bestuursorgaan te worden uitgevoerd waarbij wordt nagegaan of de afwijkingsbepalingen in het concrete geval van toepassing kunnen worden beschouwd. Dit wordt in het verslag aan de Vlaamse Regering als volgt omschreven:

“Het feit dat handelingen die in een vergunningsaanvraag aangevraagd worden, vergund kunnen worden met toepassing van deze paragraaf, er dis geen voorafgaand planningsinitiatief noodzakelijk is, moet dus blijken uit een concrete beoordeling.”

Nu voor de toepasbaarheid van artikel 3, §2 steeds een in concrete-beoordeling vereist is, kan de wettigheid van dit artikel, of van één van de onderdelen ervan, niet worden beoordeeld, door, op algemene en abstracte wijze, te verwijzen naar het dossier.

Er werd hierboven reeds gewezen op het gegeven dat, voor wat betreft de handelingen opgesomd in artikel 3, § 1, er wordt uitgegaan van een evidentie dat het gaat om handelingen met een ruimtelijk beperkte impact.

Dit geldt niet voor wat betreft de handelingen opgesomd in artikel 3, § 2, waarbij er immers niet wordt uitgegaan van een voorafbestaande evidentie dat een bepaalde handeling een ruimtelijk beperkte impact heeft, maar waarbij deze impact per concreet dossier dient te worden beoordeeld.

De impact van de aanvraag werd door verwerende partij concreet onderzocht en beoordeeld.

In de bestreden beslissing wordt mede op basis van de gemotiveerde nota, gevoegd bij het aanvraagdossier, op concrete wijze geoordeeld dat het gaat om werken van algemeen belang met beperkte ruimtelijke impact. De werken kaderen in het afkoppelen van het oppervlaktewater en zijn dus van algemeen belang. De grachten en inbuizingen bevinden zich onder het maaiveld en de gerooide bomen worden heraangeplant langs de grachten. De grachten en inbuizingen worden geïntegreerd in de omgeving. Het ruimtelijk effect van de werken is beperkt. Langs de andere kant hebben de werken een grote positieve invloed op de waterhuishouding binnen het gebied.

Verzoekende partij slaagt er niet in de onwettigheid van de huidige bepaling van art. 3 § 1, 7° en § 2, 3°, a) en f) aan te tonen en evenmin te bewijzen dat de vergunde handeling geen ruimtelijk beperkte impact zou hebben, zodat verwerende partij zich terecht heeft beroepen op de bepaling van art. 4.4.7 § 2 VCRO.

...

De tussenkomenende partij stelt:

“ ...

Basis voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften is artikel 4.4.7 § 2 VCRO.

...

Zoals dit reeds vroeger het geval was, wordt het aan de Vlaamse Regering overgelaten om een lijst op te maken van handelingen die beschouwd kunnen worden als ‘handelingen die een ruimtelijk beperkte impact hebben’, waarbij artikel 4.4.7 § 2 VCRO meegeeft dat handelingen van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact kunnen hebben ‘vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben’. Daarbij kan de Vlaamse Regering enerzijds een lijst maken van handelingen waarvan automatisch aanvaard wordt dat zij een ruimtelijk beperkte impact hebben, en anderzijds ook regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat niet door haar opgesomde handelingen toch ook onder het toepassingsgebied vallen, omdat ook deze verondersteld worden een ruimtelijk beperkte impact te hebben.

Deze bepaling werd uitgevoerd in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7 §2 en artikel 4.7.1, § 2, 2e lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester. Hoofdstuk III bevat de handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben of die als dergelijke handelingen beschouwd kunnen worden:

- *Artikel 3 § 1 somt een aantal handelingen op waarvan de Vlaamse Regering aanvaardt dat zij in ieder geval een ruimtelijk beperkte impact hebben. Voor dit dossier dient verwezen te worden naar de punten 7 en 13 van dit artikel 3 § 1 waarin enerzijds de aanleg, wijziging of uitbreiding van ondergrondse voor het openbaar net bedoelde leidingen en voorzieningen voor het verzamelen en afvoeren van hemel-, oppervlakte- en afvalwater en bijhorende kleinschalige infrastructuur vermeld is, en anderzijds de werfzones en tijdelijke (grond)stockages voor deze handelingen.*

- *Artikel 3 § 2 somt een aantal handelingen op waarvan aanvaard kan worden dat zij een ruimtelijk beperkte impact hebben. Voor deze handelingen voorziet het besluit uitdrukkelijk :*

...

- *Artikel 3 § 3 voorziet tot slot de mogelijkheid voor een aanvrager om handelingen van algemeen belang die niet opgesomd zijn in één van de vorige artikels toch te aanvaarden als zijnde een handeling met een ruimtelijk beperkte impact. Voor dergelijke handelingen gelden volgende voorwaarden :*

...

In casu heeft verwerende partij blijkens de bestreden beslissing toepassing gemaakt van artikel 4.4.7 § 2 VCRO samen met artikel 3 § 1, 7° en 13° en artikel 3 § 2, 3°, a) en f) van het besluit van 5 mei 2000.

...

Artikel 3 § 1, 7° :

Tussenkomen de partij merkt op dat verzoekende partij zich beperkt tot een zeer algemene motivering van haar tweede middel : verzoekster gaat niet verder dan poneren dat 'artikel 3 § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000' onwettig zou zijn omdat de handelingen die in dit artikel opgesomd worden, niet voldoen aan de criteria die blijkens de parlementaire voorbereidingen aan de orde zouden zijn om te bepalen of iets een ruimtelijk beperkte impact heeft. Het gaat met name om 'de uitgestrektheid van de ruimtelijke en milieu-impact en het al dan niet aanwezig zijn van locatiealternatieven'. Om welke redenen artikel 3 § 1, 7° niet aan de criteria zou voldoen verduidelijkt verzoekende partij echter niet, laat staan dat zij hiervan enig bewijs levert of kan hard maken dat de door haar voorgehouden criteria bindend zijn en dat het niet-naleven ervan kan leiden tot de onwettigheid.

Het enige concrete dat verzoekende partij aangeeft, is dat niet uit te sluiten valt dat voor sommige activiteiten die onder het toepassingsgebied van artikel 3 § 1, 7e vallen een milieuvergunning vereist zou zijn, hetgeen impliceert dat zij een milieu-impact hebben en dus dat zij geen beperkte ruimtelijke impact zouden hebben. Verzoekster gaat hiermee duidelijk te kort door de bocht. Ten eerste toont verzoekster niet aan dat voor het project van tussenkomende partij dat het voorwerp uitmaakt van huidig dossier, laat staan voor het onderdeel van dit project dat betrekking heeft op de percelen van verzoekster, een milieuvergunning vereist zou zijn en dat dit dus handelingen met een milieu-impact zijn. Ten tweede blijkt uit geen enkele bepaling of beginsel dat een activiteit waarvoor een milieuvergunning nodig is automatisch een project zou zijn met een meer dan beperkte ruimtelijke impact. Ook de parlementaire voorbereidingen waarnaar verzoekende partij verwijst, stellen dit niet : daarin geeft men enkel aan dat de uitgestrektheid van de ruimtelijke en milieu-impact een indicator is, hetgeen niet inhoudt dat een milieu-impact op zich zou volstaan.

Daarnaast meent verzoekster te kunnen volstaan met de verwijzing naar het feit dat artikel 3 § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit door de Raad van State vernietigd werd bij arrest van 13 januari 2015 waardoor het uit de rechtsorde verwijderd werd en niet langer als rechtsgrond gebruikt zou kunnen worden. Ten onrechte meent verzoekende partij dat de bestreden beslissing onwettig is door naar dit vernietigingsarrest te verwijzen. Verzoekende partij verliest immers de juiste draagwijdte van het arrest nr. 229.800 uit het oog. Blijkens de bewoordingen van het arrest wordt artikel 3 § 1, 7° enkel vernietigd in zoverre in dat artikel wordt bepaald dat “de aanleg, wijziging of uitbreiding van rietvelden en waterzuiveringsinstallaties met een maximale capaciteit van 1000 IE handelingen van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact zijn waarvoor in afwijking van stedenbouwkundige en verkavelingsvoorschriften een vergunning kan worden verleend”. Verzoeker negeer dit gegeven en laat na hierop te antwoorden in zijn antwoordnota, waarvan akte.

...

Enkel de ‘automatische’ aanvaarding van handelingen die betrekking hebben op rietvelden en waterzuiveringsinstallaties met een maximale capaciteit van 1000 IE als handelingen met een ruimtelijk beperkte impact werd door de Raad van State vernietigd ; voor zover het daarentegen gaat over de aanleg van ‘ondergrondse voor het openbaar net bedoelde leidingen en voorzieningen voor het verzamelen en afvoeren van hemel- oppervlakte- en afvalwaters en bijhorende kleinschalige infrastructuur zoals controleputten, pomp- en overslagstations’ werd geen vernietiging uitgesproken.

In casu is er geen sprake van de aanleg van een rietveld of kleine waterzuiveringsinstallatie. Artikel 3 § 1, 7° wordt in de bestreden beslissing enkel ingeroepen als wettelijke basis om af te wijken van de bestemmingsvoorschriften wat de aanleg van openbare leidingen en open grachten voor het vervoer van afval- en regenwater met inbegrip van de bijhorende infrastructuur zoals kopmuren, inspectie-, toegangs- en verbindingsputten en het herstel van de bestaande wegverharding betreft. Op deze wijze wordt het gezag van gewijsde van het arrest nr. 229.800 van de Raad van State dan ook niet geschonden. Meer zelfs, aangezien artikel 3 § 1, 7° niet volledig vernietigd werd, blijft het ten aanzien van de partijen bestaan als een wettige uitzonderingsbepalingen die als grondslag kan dienen om de vergunning af te leveren.

Verzoekende partij slaagt er zoals gezegd niet in om te bewijzen dat deze werken, in het bijzonder de aanleg van (ingebuisde) grachten op de percelen van verzoekster een grote ruimtelijke impact zouden hebben en dus ten onrechte opgenomen werden in artikel 3 § 1 van het desbetreffende besluit. De eenvoudige bewering dat de handelingen ‘moeilijk aangemerkt kunnen worden als zijnde handelingen met een ruimtelijk beperkte impact’ volstaat uiteraard niet : het is aan verzoekster om te bewijzen waarom niet, en zij laat na dit bewijs te leveren.

...

Wat de aanleg van leidingen voor het verzamelen van afvalwater betreft wijzigt de huidige regeling dan ook niets ten aanzien van de vroegere regeling met afwijkingsmogelijkheden voor handelingen van algemeen belang. Artikel 3 § 1, 7° van het huidige besluit van de Vlaamse Regering van 05/05/2000 aanvaardt terecht dat de opgesomde werken een ruimtelijk beperkte impact hebben en verzoekende partij slaagt er niet in om aan te tonen dat dit foutief zijn. Artikel 3 § 1, 7e vormt een rechtsgeldige grondslag voor de afgifte van de stedenbouwkundige vergunning.

Artikel 3 § 2, 3°, a) en f) :

Voor zoveel als nodig werd door tussenkomende partij daarnaast ook artikel 3 § 2, 3° a) en f) ingeroepen als mogelijke rechtsgrond voor de aanleg van de open grachten, gelet op hun bufferende werking. Zoals aangetoond omschrijft artikel 3 § 2 handelingen die niet automatisch aanzien worden als handelingen met een ruimtelijk beperkte impact, maar die wel als dusdanig

aanvaard kunnen worden voor zover dit aangetoond wordt in een gemotiveerde nota en door de GSA aanvaard wordt ten laatste in de ontvankelijkheids- en volledigheidsverklaring.

...

Verzoekende partij houdt er in de bespreking van haar 2e middel geen rekening mee dat door tussenkomende partij een zeer uitgebreide en gemotiveerde nota werd toegevoegd waarin omstandig gemotiveerd werd, aan de hand van de aard en de omvang van het project en het ruimtelijk bereik van de handelingen, dat het project slechts een ruimtelijk beperkte impact heeft. Naar aanleiding van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek heeft verwerende partij deze nota onderzocht en op 18/11/2015 geoordeeld dat op basis hiervan inderdaad besloten kon worden tot een ruimtelijk beperkte impact. In de vergunningsbeslissing wordt hier bovendien nog eens expliciet naar verwezen.

Verzoekende partij werpt geen middel op waaruit blijkt dat verwerende partij ten onrechte tot dit besluit gekomen is en kan dit, in huidige stand van de procedure, ook niet meer opwerpen. Hoe dan ook kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen zijn beoordeling van wanneer een handeling een 'ruimtelijk beperkte impact' heeft niet in de plaats stellen van de vergunningverlenende overheid, die over een discretionaire beoordelingsbevoegdheid beschikt. De Raad kan enkel op basis van de concrete gegevens van de zaak onderzoeken of het vergunningverlenend bestuursorgaan de feiten, waarop zij haar beoordeling baseert, correct heeft vastgesteld en of zij op basis daarvan in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat de te vergunnen handelingen, conform artikel 4.4.7, §2 VCRO, een ruimtelijk beperkte impact hebben.

Nu de grachten die op het perceel van verzoekster gelegen zijn voorzien werden als buffergrachten konden zij niet alleen op grond van artikel 3 § 1, 7° maar ook en in ieder geval op grond van artikel 3 § 2, 3° f) van het uitvoeringsbesluit vergund worden. Zelfs indien artikel 3 § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit onwettig zou zijn (quod non), dan neemt dit niet weg dat artikel 3 § 2, 3° f) van datzelfde besluit wél een wettige en afdoende rechtsgrond vormt voor de bestreden beslissing, zodat verzoekende partij geen belang heeft bij huidig middel.

Daarbij merkt tussenkomende partij nog op dat verzoekster – die al tekortschoot in haar plicht om een eventuele onwettigheid van artikel 3 § 1, 7° te bewijzen – al helemaal nalaat om te bewijzen dat artikel 3 § 2, 3° a) en f) onwettig zou zijn en op grond van artikel 159 GW buiten toepassing gelaten zou moeten worden. Opnieuw zonder meer beweren dat er in artikel 3 § 2 een aantal handelingen opgesomd staan die toch bezwaarlijk als handelingen met een ruimtelijk beperkte impact kunnen worden beschouwd, volstaat uiteraard niet, en dit niet het minst omdat de opgesomde handelingen (aanleg van een tramlijn, carpoolparking, gewestweg met 2 rijstroken, ...) niets te maken hebben met het huidige project.

Bovendien, maar niet in het minst, verliest verzoekster uit het oog dat die handelingen niet automatisch als handelingen met een ruimtelijk beperkte impact worden beschouwd, zoals verzoekster lijkt te veronderstellen, maar enkel als dusdanig kunnen worden aanvaard door de vergunningverlenende overheid na bijkomend onderzoek en mits dit in een gemotiveerde nota aangetoond kan worden – hetgeen, voor huidig dossier, zoals gezegd ook gebeurd is.

...

De verzoekende partij repliceert:

“ ...

De verzoekende partij verwijst in eerste instantie naar hetgeen is uiteengezet in haar verzoekschrift tot vernietiging van 30 mei 2016. Zij volhardt in deze argumentatie en beschouwt die integraal als hernomen.

De verzoekende partij voerde aan dat het uitvoeringsbesluit over de werken van algemeen belang een onwettig karakter heeft. De verzoekende partij baseert zich voor haar standpunt op het arrest nr. 229.800 van de Raad van State. Dit arrest beperkte de vernietiging van artikel 3, § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit, maar dit vond zijn grondslag in het (specifieke) belang van de verzoekende partij in deze zaak. De principes die aan het vernietigingsarrest ten grondslag liggen zijn identiek en kunnen in casu onverkort worden toegepast. Dit werd ook uiteengezet in het inleidend verzoekschrift.

Gelet op de onwettigheid van het uitvoeringsbesluit over de werken van algemeen belang was het voor de verzoekende partij niet noodzakelijk ook nog eens te verwijzen naar de in het bestreden besluit aangehaalde § 2 van artikel 3. Immers, haar wettigheidskritiek heeft zowel op § 1 als op § 2 betrekking en komt in feite neer op een betwisting van het ruimtelijk beperkt karakter van de voorgenomen werken. Dit laatste kwam bij de uitwerking van het eerste middel ook reeds aan bod.

Naar het oordeel van de verzoekende partij volstaat de (vermeend) uitgebreide nota die aan het aanvraagdossier werd toegevoegd niet om de ruimtelijk beperkte impact van de werken aan te tonen.

...

De verwerende partij stelt in haar laatste nota dat de verzoekende partij in haar wederantwoordnota niet ingaat op het verweer uiteengezet in de antwoordnota, noch dit verweer weerlegt maar enkel verwijst naar het arrest van de Raad van State nr. 229.800. De verwerende partij herhaalt dat het arrest enkel een beperkte draagwijdte heeft en niet kan worden "uitgebreid".

De tussenkomende partij voegt niets toe in haar laatste schriftelijke uiteenzetting:

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij stelt in de toelichting bij het tweede middel in essentie dat artikel 3, § 1, 7° van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7 §2 en artikel 4.7.1, § 2, 2e lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester (hierna: uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000), strijdig is met artikel 4.4.7, § 2 VCRO, dat de bepaling door de Raad van State werd vernietigd en dat ook andere bepalingen van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 strijdig zijn met artikel 4.4.7, § 2 VCRO.

In de aanhef van het middel stelt de verzoekende partij dat het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 op grond van artikel 159 van de grondwet buiten toepassing moet worden gelaten. Verder verwijst ze naar de beginselen van de "Formele Motiveringswet", het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel en betoogt ze dat het bestreden besluit louter poneert dat de werken een beperkte ruimtelijke impact hebben, zonder dit op enige wijze te motiveren.

2.

Een middel bestaat uit de voldoende en duidelijke omschrijving van de overtreden rechtsregel en van de wijze waarop deze rechtsregel volgens de verzoekende partij wordt geschonden.

De verzoekende partijen zetten niet uiteen op welke wijze het bestreden besluit een schending uitmaakt van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel. Ze houden enkel

voor dat het bestreden besluit louter poneert dat de werken een beperkte ruimtelijke impact hebben, zonder dit op enige wijze verder te ontwikkelen in de toelichting onder het middel. In zoverre een schending van deze bepalingen en beginselen wordt aangevoerd is het middel niet ontvankelijk. Er kan overigens verwezen worden naar de bespreking van het eerste middel, waar is vastgesteld dat, anders dan de verzoekende partij voorhoudt, en in het bijzonder met betrekking tot de werken die voorzien zijn ter hoogte van de percelen van de verzoekende partij, in de bestreden beslissing, de bestreden beslissing een concrete beoordeling bevat van de impact van de werken op het landschap.

3.

De verzoekende partij zet evenmin uiteen om welke redenen ze de toepassing vraagt van artikel 159 van de grondwet op het integrale uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000, terwijl ze slechts de onwettigheid suggereert van enkele bepalingen van dit uitvoeringsbesluit. De onwettigheid van de het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 kan in elk geval slechts deel uitmaken van het debat in de onderliggende zaak in de mate dat bepalingen ervan betrokken kunnen worden op het bestreden besluit. Enkel in zover het bestreden besluit steunt op bepalingen van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 bestaat er noodzaak tot onderzoek van de wettigheid ervan, met dien verstande dat het aan de verzoekende partij toekomt om dit aan te tonen.

De enige bepaling van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 die de verzoekende partij aanduidt en waar naar verwezen wordt in het bestreden besluit betreft artikel 3, § 1, 7° van dit uitvoeringsbesluit. De verzoekende partij verwijst wel nog andere bepalingen van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000, die volgens haar zouden aantonen dat het uitvoeringsbesluit onwettig zou zijn, zonder evenwel op enige wijze aan te tonen dat deze bepalingen betrokken kunnen worden in het debat in de onderliggende zaak.

De conclusie van het voorgaande is dat er in de onderliggende zaak enkel aanleiding bestaat tot het onderzoek van de door de verzoekende partij aangevoerde onwettigheid van artikel 3, § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000.

4.

De verzoekende partij voert aan dat artikel 3, § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 door de Raad van State werd vernietigd, dus niet meer bestaat in de rechtsorde en ook niet meer kan worden toegepast.

Dit onderdeel van het middel steunt op een verkeerde lezing van het arrest van de Raad van State nr. 229.800 van 13 januari 2015. Het beroep in deze zaak strekte tot nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2012 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, § 2, en artikel 4.7.1, § 2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester.

De beslissing van de Raad van State luidt als volgt:

“ ...

De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2012 ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, § 2, en artikel 4.7.1, § 2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester’, in zoverre wordt bepaald in artikel 3, § 1, 7°, van het voormelde gewijzigde besluit van 5 mei 2000 dat “de aanleg, wijziging of uitbreiding van [...] rietvelden en waterzuiveringsinstallaties met een maximale capaciteit van 1000 IE” handelingen van algemeen belang met een ruimtelijk

beperkte impact zijn waarvoor in afwijking van stedenbouwkundige en verkavelingsvoorschriften een vergunning kan worden verleend.

...

Het beroep werd voor het overige verworpen.

Het thans geldende artikel 3, § 1, 7° van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000, dat overigens wordt geciteerd door de verzoekende partij, is niet vernietigd door de Raad van State.

Het onderdeel van het middel mist juridische grondslag.

5.

5.1

Artikel 4.4.7, §2 VCRO bepaalt:

“§ 2. In een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften. Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben.

De Vlaamse Regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen. Ze kan ook de regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat niet door haar opgesomde handelingen toch onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen.

Deze paragraaf verleent nimmer vrijstelling van de toepassing van de bepalingen inzake de milieueffectrapportage over projecten, opgenomen in hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.”

Artikel 3 van het besluit van 5 mei 2000, zoals het gold ten tijde van de bestreden beslissing, bepaalt welke handelingen van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact hebben en waarvoor, met toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO, de vergunning kan worden verleend in afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften, zonder dat een voorafgaand planningsinitiatief vereist is.

In het artikel 3 wordt een onderscheid gemaakt tussen (1) “handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben” (§ 1), (2) handelingen die kunnen beschouwd worden als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact (§ 2) en (3) handelingen die niet in §§ 1 of 2 zijn vermeld, maar waarvan het vergunningverlenende bestuursorgaan kan vaststellen, op gemotiveerd verzoek van de aanvrager, dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft zoals bedoeld in artikel 4.4.7, § 2 VCRO.

De regeling van artikel 3 heeft derhalve betrekking op verschillende categorieën van handelingen, waarbij de handelingen bepaald in de §§ 2 en 3 een voorafgaande beoordeling noodzakelijk van de vergunningverlenende overheid vooraleer ze kunnen beschouwd worden als handelingen met een ruimtelijk beperkte impact.

5.2

In het bestreden besluit wordt, zoals de verzoekende partij stelt, verwezen naar artikel 3, § 1, 7° (thans artikel 3, § 1, 9°) van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000, dat luidt als volgt:

“de aanleg, wijziging of uitbreiding van ondergrondse voor het openbaar net bedoelde leidingen en voorzieningen voor het verzamelen en afvoeren van hemel-, oppervlakte- en afvalwaters en bijbehorende kleinschalige infrastructuur zoals controlepunten, pomp- en overslagstations,”

De verzoekende partij houdt voor dat deze bepaling een inbreuk maakt op artikel 4.4.7, § 2 VCRO, dat bepaalt dat het moet gaan om handelingen van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact, dat de uitgestrektheid van de ruimtelijke en milieu-impact en het al dan niet aanwezig zijn van locatiealternatieven van belang zijn en dat de handelingen op grond waarvan het bestreden besluit is genomen niet voldoen aan deze criteria.

5.3

Vooreerst moet vastgesteld worden dat de verzoekende partij nalaat om haar middel te ontwikkelen met betrekking tot de in het hiervoor aangehaald artikel 3, § 1, 7° (thans artikel 3, § 1, 9°) van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 bedoelde handelingen. Waarom deze specifieke handelingen niet zou kunnen gelden als handelingen van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact, wordt door verzoekende partij niet aannemelijk gemaakt, laat staan aangetoond. Hetzelfde geldt voor de bewering van de verzoekende partij dat de handelingen op grond waarvan het bestreden besluit is genomen geen beperkte ruimtelijke impact hebben omdat ze niet zouden voldoen aan de relevante criteria om daaronder te ressorteren.

Bovendien blijkt uit de nota die de aanvrager heeft gevoegd bij de aanvraag, aangehaald in de feitenuiteenzetting, dat slechts in de beperkte mate gesteund wordt op artikel 3, § 1, 7° (thans artikel 3, § 1, 9°) van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000 en dat de aanvraag evenzeer steunt op artikel 3, § 2 en artikel 3, § 3 van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000. Zoals reeds vastgesteld noodzaken de handelingen bepaald in de §§ 2 en 3 een voorafgaande beoordeling van de vergunningverlenende overheid vooraleer ze kunnen beschouwd worden als handelingen met een ruimtelijk beperkte impact. Het blijkt bovendien dat deze nota een titel bevat “De integratie van de geplande werken in de omgeving”, eveneens aangehaald onder de feitenuiteenzetting, en dat de verwerende partij, in haar beslissing van 18 november 2015, vaststelde dat de nota een uitgebreide verantwoording bevat waarom “de desbetreffende werken een ruimtelijke beperkte impact hebben”, waarbij de verwerende partij zich kon aansluiten. Bovendien bevat het bestreden besluit zelf een motivering aangaande de beperkte ruimtelijke impact van de aangevraagde werken.

Het voorgaande laat de verzoekende partij compleet buiten beschouwing in de argumentatie onder het tweede middel. Ze toont in elk geval niet aan dat er in onderliggende zaak redenen zijn om artikel 3, § 1, 7° (thans artikel 3, § 1, 9°) van het uitvoeringsbesluit van 5 mei 2000, buiten toepassing te laten, noch toont ze aan dat de handelingen op grond waarvan het bestreden besluit is genomen geen beperkte ruimtelijke impact hebben.

6.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de nv AQUAFIN is ontvankelijk.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 175 euro, ten laste van de verzoekende partij.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 6 februari 2018 door de vierde kamer.

De griffier,

De voorzitter van de vierde kamer,

Jonathan VERSLUYS

Nathalie DE CLERCQ